

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie în Limba Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Relații internaționale și studii europene
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istorie contemporană și relații internaționale (în limba maghiară)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Instituții economice și modernizare în Europa Centrală (HMM4233)						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. HUNYADI ATTILA GÁBOR						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. HUNYADI ATTILA GÁBOR						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	126	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					22
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					8
Examinări					3
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual					48
3.8 Total ore pe semestru					56
3.9 Numărul de credite					7

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	•
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea instrumentelor de cercetare socială • Capacitatea de a proiecta și implementa un proiect de cercetare • Capacitatea de a colecta date și de a lucra în echipă • Disciplină de muncă, coordonare activității cu tutorele desemnat, șeful de echipă • Capacitatea de a analiza și interpreta datele
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Gestionarea informațiilor specifice rezolvării sarcinilor complexe în context (receptarea, transmiterea, prelucrarea, stocarea informațiilor în documente de profil), • Utilizarea la nivel avansat a unei limbi de circulație internațională și la nivel mediu sau avansat a unei a doua limbi străine • Munca în echipă • Dezvoltarea gândirii critice • Alocuțiune, discurs public și abilități de prezentare • Analiza și sinteza • Competențe digitale

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Scopul disciplinei este să prezinte masteranzilor istoria modernizării sociale, economice, infrastructurale și financiare din secolele XIX-XX, subliniind politic-administrativ al acestei modernizări și reliefând evoluția paralelă sau divergentă a entităților naționale, etnice sau statale din Europa Centrală și de Est în făurirea națiunii, respectiv în construirea statelor. • Această materie prezintă istoria rețelelor de bănci, societăți de asigurare, mișcări și rețele cooperative pe baza surselor recent apărute și dispuse cercetării în arhive, sau nu demult publicate în formă edită, tipărită, precum și pe baza cercetărilor transnaționale în domeniul naționalismului economic și a istoriei economice-sociale. Modelele cooperatiste, bancare și de asigurare vest-europene, occidentale au fost adoptate și adaptate în Europa Centrală și de Est în variate forme și tipuri, astfel și în Ungaria, România, Transilvania.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Îndemnați de noile întrebări, premise de cercetare interdisciplinară a istorie economice, vom parcurge dezvoltarea ideologiilor, curentelor economice, precum și a istoriei băncilor, societăților de asigurare și a cooperativelor organizate, instituționalizate în rețele regionale, naționale, internaționale, universale de la apariția acestora și prin evoluția lor în perioada primei mondializări, prin perioada interbelică până la naționalizarea acestora în perioada de după al Doilea Război Mondial, în 1948, cursul încheindu-se cu prezentarea

	<p>stadiului actual al acestor curente, ideologii, rețele în era globală în diferite state europene și în lume, pentru a avea termene de comparație relevante pentru istoria recentă, de după 1989</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vom prezenta deasemenea acele personalități sau persoane juridice, instituții care în termeni universali, europeni sau naționali, regionali au avut o activitate organizațională, științifică intelectuală importantă în procesul de modernizare (gânditori, oameni de stat, politicieni, intelectuali, preoți, dascăli, economiști, respectivi școlile și universitățile, revistele și publicațiile specifice și active în educația economică. • Dezbatem asupra programelor de dezvoltare statale, național sau regionale, regionale și a rezultatelor acestora în ultimii 100-120 ani de modernitate. • English/French or German seminary available for ERASMUS/CEEPUS or other international/European Mobility/exchange students .
--	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere: Contextul istoric al apariției institutelor de credit. Metodele de cercetare și sursele istoriei economice.	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
2. <i>Apariția și evoluția valorilor și principiilor cooperatiste personale și comunitare exemplificate cu diferitele tipuri de cooperare</i>	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
3. Istoria economică a regiunii Est-Central-Europene	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
4. Evoluția economiilor naționale din Europa centrală și de est.	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
5. Istoria economică a Europei Centrale în perioada interbelică	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
6. Influența curentelor ideologice: naționalismul economic și liberalismul.	Expunere, analiză, problematizare	

	materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
7. Analiza infrastructurii și economiei în anii celui de al Doilea Război Mondial	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
8. Procesul de sovietizare, colectivizare în statele blocului socialist. Consecințele sociale, politice și economice	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
9. Evoluția mișcării cooperatiste la scară mondială în era ONU. Principiile universale, reprezentare globală (Alianța Cooperatistă Internațională) și practici bune în diferite țări, regiuni și sectoare.	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
10. Reflexele instituțiilor financiare și a rețelelor cooperatiste față de diferitele tipuri de criză (economică, financiară, socială, sanitară, ecologică). Evoluții adaptive	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
11. Procesul de privatizare și tranziția în contextul globalizării: paradoxuri, ambiguități și procesul tranziției de la economia dirijată la economia de piață, aderarea la UE	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
12. Aplicarea cunoștințelor de istorie economică în proiectele europene: SAPARD, ISPA, politici de coeziune, de dezvoltare rurală și regională	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
Bibliografie:		
<ul style="list-style-type: none"> • Balázs, Dénes: <i>Ne nézze senki csak a maga hasznát – Szövetkezeti mozgalom a Kis és Nagyhomoród mentén.</i> [Mișcarea cooperatistă din valea Homorod] Székelyudvarhely, 1995. • Bárdi Nándor – Simon Attila (szerk.): <i>Integrációs stratégiák a magyar kisebbségek történetében.</i> Fórum, Somorja, 2005. pp. 189-217. • BÁRDI NÁNDOR, FEDINEC CS, SZARKA L.(szerk.): <i>Hungarian Minority Communities in the 20th century.</i> Columbia univ.Press, MTA, 2011. • BÁRDI NÁNDOR, FEDINEC CS, SZARKA L.(szerk.): <i>Kisebbségi magyar közösségek a 20. Században.</i> http://adatbank.transindex.ro/regio/kisebbssegkutatas/ • Csetri Elek, Egyed Ákos, Hunyadi Attila, Somai József (szerk.): Szövetkezetek Erdélyben és Európában. RMKT, Kolozsvár, 2007. 		

- Csucsuj, István: Gyárfás Elemér korának gazdaságáról [Gândirea economică a lui Gyárfás Elemér]. In: Csucsuj, István, Somai József (editori): *Az erdélyi magyar gazdasági gondolkodás múltjából.* [Din istoria gândirii economice maghiare din Transilvania] vol. II. RMKT, Cluj, 2004. pp. 125-162.
- Diederiks–Lindblad: *Nyugat–európai gazdaság és társadalomtörténet. A rurális államtól a gondoskodó államig.* Osiris, Budapest, 1995.
- Egyed Ákos. Falu, város, civilizáció. Kriterion, Bukarest, 1981.
- Hunyadi Attila Gábor: *Cooperative networks in Transylvania belonging to Hungary and Romania : nation-building and modernization by cooperatives in Transylvania as part of Hungary (1867-1918) and Romania (1918-1940).* Saarbrücken : LAP Lambert Academic Publishing, 2016.
- Hunyadi Attila Gábor: Economic nationalism in Transylvania. In: *Regio. A review of Studies on Minorities, Politics, and Society,* 2004. pp. 172-193. www.regiofolyoirat.hu
<http://epa.oszk.hu/00400/00476/00004/pdf/09.pdf>
- Hunyadi Attila Gábor: Kölcsönhatások és párhuzamok az európai szövetkezeti mozgalomban: az agrártermelés értékesítési láncai Magyarországon és Erdélyben 1945 előtt . In: *GAZDÁLKODÁS.* 2013. 2.sz. 224-238.
- Hunyadi Attila: A kisebbségi magyar szövetkezeti intézmény a két világháború között. [Instituția cooperativă maghiară în perioada interbelică] In: *Korunk* 2002. nr. 4. pp. 65-76. http://www.korunk.org/2002_4/hunyadiattila.htm
- Hunyadi Attila: A magyar kisebbségi szövetkezetek a két világháború között. [Cooperativele maghiare din Transilvania] In: *Közgazdász Fórum* 2002. nr. 2. pp. 8-12. www.rmkt.ro
- Hunyadi Attila: *A monarchiabeli nemzetiségek szövetkezeti mozgalmái.* [Mișcarea cooperatistă a naționalităților din Monarchia Austro-Ungară] In: *Közgazdász Fórum* 2002. nr. 3. 1-6. www.rmkt.ro
- Hunyadi Attila: A személy- és közösségközpontú szövetkezeti értékrend kialakulása a különböző szövetkezeti típusokban. [Principiile și valorile cooperatiste aplicate în diferitele tipuri de cooperative europene] In: *Gazdaságtörténeti műhelytanulmányok* A Gazdaságtörténeti Műhely 2003. május 14-én „Szövetkezeti gondolat régen és ma” témában rendezett konferenciájának anyaga. [Materialele conferinței „Idea cooperatistă ieri și azi” Universitatea Pázmány Péter] *Heller Farkas Füzetek. Közgazdaság- és Társadalomtudományi Folyóirat.* II. évfolyam. 2004. nr. 1. 34-56.
- Hunyadi Attila: A szövetkezeti vállalkozási modell és típusok kialakulása [Tipurile de asociere cooperatistă] In: *Közgazdász Fórum* 2002. nr. 5. 1-9. www.rmkt.ro
- Hunyadi Attila: Az „etikus társadalmi szerződés” Baszkföldön: a Mondragon-szövetkezeti csoport. [Grupul de cooperative Mondragon] In: *Regio.* 2003. nr. 3. 37-67. www.regiofolyoirat.hu
- Hunyadi Attila: Az erdélyi szász és román nemzetiségi szövetkezetek. [Cooperativele săsești și românești din Transilvania] In: *Közgazdász Fórum* 2003. nr. 6. 22-26. www.rmkt.ro
- Hunyadi Attila: Economic Nationalism in Transylvania. In: *Regio.* 2004. Minorities, Politics, Society. pp. 172-193. www.regiofolyoirat.hu
- Hunyadi Attila: Nemzetépítés és szövetkezeti politika. [Construirea națiunii și politică cooperatistă] In: *Székelyföld* 2002. nr. 5. 81-129. www.rmkt.ro
- Hunyadi Attila: Romániai magyar gazdaságpolitika 1918-1940. [Politica economică a maghiarilor din România 1918-1940] In: *Magyar Kisebbség.* 2000. nr. 2. 322-341. <http://www.hhrf.org/magyarkisebbség/0002/m000230.html>
- Lorenz, Torsten: *Cooperatives in Ethnic Conflicts: Eastern Europe in the 19th early 20th century.* Berliner Wissenschafts-Verlag, Berlin, 2006
- Ötven hónap Észak-Erdélyben (1940-1944). *Magyar Kisebbség.* XIX. Lvf. 2014/1. 71.sz.
- Simon Sándor: A szövetkezeti törekvések múltja és jelene. In: *Magyar Kisebbség.* 1999. 1. Sz.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Tradiții și instituții de cooperare în lume, în Europa și în Transilvania, respectiv România	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	

2. <i>Apariția și istoria institutelor de credit și a mișcărilor cooperatiste în Vestul Europei</i>	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
3. Istoria centrelor cooperative regionale, naționale și internaționale. Alianța Internațională Cooperativă /1895/	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
4. Instituții financiare, de asigurare și mișcările cooperatiste în lumina cercetărilor recente asupra naționalismului economic.	Expunere, analiză, problematizare materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
5. Modelul cooperatist Raiffeisen în Europa, în lume, respectiv pe teritoriul Austro-Ungariei și a României	Expunere, analiză, problematizare, materiale PDF încărcate pe platforma GOOGLE CLASSROOM	
6. Rețelele financiare și de asigurare maghiare 1825-1867. Apariția și dezvoltarea mișcării cooperatiste în Austro-Ungaria. 1885-1897, 1898-1918.	Expunere, analiză, problematizare GOOGLE CLASSROOM	
7. Programe de dezvoltare regională și de dezvoltare rurală: Acțiunea transilvăneană/secuiască de la Congresul Secuiesc la succesele de dezvoltare rurală/turistică/financiară a Acțiunii.	Expunere, analiză, problematizare GOOGLE CLASSROOM	
8. Consecințele economice ale Primului Război Mondial și Unirea Transilvaniei cu România: consecințe financiare, economice, vamale. Transilvania interbelică în privința economiei, finanțelor și a cooperăției. Modernizarea ambivalentă din timpul celui de al Doilea Război Mondial. Viața economică în Transilvania împărțită.	Expunere, analiză, problematizare GOOGLE CLASSROOM	
9. Instituții și întreprinderi de stat și pseudo-cooperative (CAP/uri, Gostaturi, IAS/uri)	Expunere, analiză, problematizare GOOGLE CLASSROOM	
10. Mișcarea cooperatistă și naționalizarea economiei după 1945, în mai 1948. Reforma agrară din 1945, Conferința de Pace de la Paris, decretul de naționalizare din 1948, colectivizarea din 1949, chestiunea deportării chiaburilor, D.O..	Expunere, analiză, problematizare GOOGLE CLASSROOM	
11. Modele de organizare cooperatistă în Occident și în Orient	Expunere, analiză, problematizare GOOGLE CLASSROOM	
12. Studii de caz SAPARD, ISPA, politici de coeziune, de dezvoltare rurală și regională	Expunere, analiză, problematizare	

Bibliografie:

- *A harmincesztendő OKH 1898-1918*. Budapest, Pátria, 1929. Függelék.
- *A hegyvidéki, erdélyrészi (székelyföldi) és felvidéki ministeri kirendeltségek 1910. és 1911. évi működésének ismertetése*. Pallas, Budapest, 1912.
- Axenciuc, V. (1997). *Introducere în istoria economică a României. Epoca modernă*. București.
- *Az erdélyi magyar gazdasági gondolkodás történetéből*. I-II-III. k. szerk. Somai József et al. RMKT, Kolozsvár, 2001, 2004, 2011.
- Balázs Dénes: *Ne nézze senki csak a maga hasznát – Szövetkezeti mozgalom a Kis és Nagyhomoród mentén*. Székelyudvarhely, 1995.
- Birchall, Johnson: *Co-op: the people's business*. Manchester University Press. Manchester, 1994.
- Botos Máté – Rabár Ferenc: *Gazdaság és etika. A gazdasági gondolkodás fejlődése*. Pázmány Péter Katolikus Egyetem. Budapest, 1998. 35-50.;
- Buber, Martin: *The Martin Buber reader: essential writings*. Szerk. Asher D. Biemann, Palgrave, New York, 2002. 241 - <http://books.google.ro/books?id=BTzPiYZUIPwC&lpg=PA19&ots=isSzdHJBEK&dq=Buber%20federation&pg=PA244#v=onepage&q&f=false> 2010-09-13
- Csucsuj I. – Báthory L. – Máthé A. – Nagy R. (2011). A Románia területén végbemenő gazdasági fejlődés a 20. században. In: Benedek J. (szerk.): *Románia. Tér, gazdaság, társadalom*. Nemzeti Kisebbségkutató Intézet – Kriterion, Kolozsvár.
- Dülfer, Eberhard (szerk.): *International Handbook of Cooperative Organizations*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen, 1994 szócikkek.
- Előszó [pdf, 115.7k], [Szövetkezetek Erdélyben és Európában](#). Szerkesztő: Hunyadi Attila. RMKT, Kolozsvár, 2007. 5-10 Mändle – Swoboda (szerk.): *Genossenschaftslexikon*. DG Verlag, Wiesbaden, 1992. Szócikkek.
- Fairbairn, Brett: *Co-operatives as Politics: Membership, Citizenship, and Democracy*.; Fairbairn, Brett: *Big Capital, the Big State, and Co-operatives: Historical Perspectives*. In: Fulton, Murray E (ed.): *Co-operative Organizations and Canadian Society: Popular Institutions and the Dilemmas of Change*. University of Toronto Press, Toronto Buffalo London, 1990.
- *Festschrift aus Anlaß der 25 Jahreswende seit Gründung der ersten Raiffeisengenossenschaften im Siebenbürger Sachsenlande*. Hrsg. Vom Verband Raiffeisenschen Genossenschaften als Genossenschaft im Hermannstadt. Krafft. Herbst, 1910.
- Höffner, Joseph: *Keresztény társadalmi tanítás*. Budapest, 2002.
- Hunyadi Attila Gábor: Az agrártermelés értékesítési láncai Magyarországon és Erdélyben 1945 előtt. In: *Gazdálkodás*. 2013. 3. sz. 224-238.
- Kindler-József–Zsolnai László: *Etika a gazdaságban*. Keraban, Budapest, 1993.
- Kohr, Leopold: <http://www.leopold-kohr-akademie.at/lka/pdf/100/Wer%20war%20Leopold%20Kohr.pdf>
- Lutz, Mark A: The Mondragon co-operative complex: An application of Kantian ethics to social economies. In: *International Journal of Social Economics*. 1997. Vol. 24. Issue 12.
- MacPherson, Ian: *Les principes coopératifs vers le 21eme siècle*. Genève, 1995.
- MacPherson, Ian: *Les principes coopératifs vers le 21eme siècle*. Genève, 1995.
- Magyar szövetkezeti mozgalom Erdélyben 1918-1940 között. <http://lexikon.adatbank.ro/tematikus/szocikk.php?id=76>
- Magyar szövetkezeti mozgalom Erdélyben 1918-ig. In: Romániai Magyar Lexikon. Művelődéstörténet. <http://lexikon.adatbank.ro/tematikus/szocikk.php?Id=78>
- Magyar szövetkezeti mozgalom Erdélyben 1940–1948 között. <http://lexikon.adatbank.ro/tematikus/szocikk.php?id=77>
- Nagy Zoltán: *Les régimes légaux de coopératives en Roumanie*. Dijon, 1934.
- Nemzeti érdekeltsgű gazdasági intézményhálózatok Erdélyben 1918-1948 között. *Pro Minoritate*. 2015 tavasz. 82-111.

- Parnell, Edgard: Reinventing the Co-operative System for the 21st century. Oxford, 1995.
- Rohay László vezérigazgatónknak a szövetkezés úttörőből lett vezérharcosának a Hangya szövetkezetek fejlesztésében és a nagyenyedi Hangya szövetkezeti központ alakításában és vezetésében eltöltött 25 éves eredményekben gazdag munkásságának évfordulója alkalmából... a Hangya szövetkezetek nagyenyedi központjának igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztikara. Fotó-émlékalbum. Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár, Nagyenyed.
- Rokolya Gábor szerk.: *Dr. Gidófalvy István (1859-1921) a szövetkezet-alapító.* Budapest, 2018.
- Schumpeter: Small Is Beautiful: Economics As If People Mattered (Harper & Row, 1973)
- Szabó G. Gábor: Az európai mezőgazdasági szövetkezeti modellfejlődés Dánia és Hollandia példáján keresztül bemutatva [pdf. 133.3kj](http://adatbank.transindex.ro/html/alcim_pdf2626.pdf). In: Csetri-Egyed-Hunyadi-Somai (szerk.): *Szövetkezetek Erdélyben és Európában.* RMKT, Kolozsvár, 2007. 350. http://adatbank.transindex.ro/html/alcim_pdf2626.pdf
- *Szövetkezetek Erdélyben és Európában.* Szerk. Csetri Elek, Egyed Ákos, Hunyadi Attila, Somai József. RMKT, Kolozsvár, 2007.
- Wilhelm Röpke: *Civitas humana - Emberséges társadalom - emberséges gazdaság,* Kráter Kiadó, 1996.
- www.coop.org, szövetkezeti honlapok. EUROCOOP, MIGROS, COOP, RABOBANK, RAIFFEISEN, etc.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemicе, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina îndeplinește criteriile și cerințele stabilite prin:

- Registrului Național al Calificărilor din Invățământul Superior (<http://www.rncis.ro>)
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea materiei, a bibliografiei și a noțiunilor de bază	EXAMEN	50 %
10.5 Seminar/laborator	Prezentarea unei lucrări de seminar de 10-15 pagini pe tematica stabilită de profesor. Activitate de seminar	PREZENTARE ORALĂ. Cunoașterea noțiunilor de bază, prezentarea Power-Point și disponibilitate la dezbateri asupra problemei discutate.	50 %
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Prezență la seminar minimum 75 % • Nota minimă de promovare (5-cinci) la toate subiectele examenului și la probele de seminar 			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

2020. 03.17

Dr. Hunyadi Attila Gábor

Dr. Hunyadi Attila Gábor

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

2020. 03.20

Conf. univ. dr. Nagy Robert-Miklos

